

Легеца Ю. О.,

кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри цивільного, господарського та екологічного права
ДВНЗ «Національний гірничий університет»

ДОЗВІЛЬНО-ЛІЦЕНЗІЙНЕ ПРОВАДЖЕННЯ У СФЕРІ ВИКОРИСТАННЯ ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ

Анотація. У статті визначаються сутність, елементи і стадії дозвільно-ліцензійного провадження у сфері використання природних ресурсів. Обґрунтовано доцільність активізації реформування дозвільно-ліцензійного провадження у сфері використання природних ресурсів. Зроблено висновок, що адміністративно-правовий механізм публічного управління загалом і в конкретних сферах зокрема має бути заснований на організаційно-правових координаційних методах, що визначають цілі діяльності суб'єкта публічного управління, його структуру, а також установлюють права, повноваження та забезпечують реалізацію заходів відповідальності суб'єктів управління тощо. Робиться спроба визначення поняття «дозвільно-ліцензійне провадження у сфері використання природних ресурсів» як регламентованої адміністративно-процесуальним законодавством діяльності суб'єктів публічної адміністрації, в ході якої вирішується питання реалізації прав фізичних і юридичних осіб на виконання певних дій або зайняття певними видами діяльності шляхом надання їм визначених законодавством дозвільних документів (дозволів, ліцензій, квитків, сертифікатів тощо).

Ключові слова: адміністративно-правовий механізм, адміністративна процедура, використання природних ресурсів, дозвільно-ліцензійне провадження, публічне управління.

Постановка проблеми. Першочерговим завданням державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища є гармонізація законодавства України та Європейського Союзу й забезпечення раціонального використання природних ресурсів, збереження їх якості та вжиття заходів щодо їх відновлення.

У науковій роботі В.Б. Авер'янова, К.К. Афанасьєва, Ю.П. Битяка, В.М. Гаращука, І.П. Голосніченка, О.В. Леонової, С.В. Ківалова, І.Б. Коліушка, Т.О. Коломоєць, А.Т. Комзюка, О.В. Кузьменко, В.П. Тимошука та інших учених досліджено низку особливостей реалізації механізму публічного управління загалом і в різних сферах зокрема. Однак у поєднанні питання дозвільно-ліцензійного провадження вимагають переосмислення, що визначило мету статті.

Виклад основного матеріалу дослідження. Дозвільно-ліцензійне провадження у сфері використання природних ресурсів перебуває у стадії реформування. З прийняттям Закону України «Про адміністративні послуги» комплексно переосмислюється адміністративна процедура з отримання спеціальних дозволів і ліцензій, необхідних для забезпечення реалізації цільового використання природних ресурсів. У сфері використання природних ресурсів видаються такі спеціальні документи: 1) спеціальний дозвіл – документ державного зразка, який надає право на спеціальне використання, викори-

стання, організацію й функціонування окремих підприємств (наприклад, гірничодобувних комбінатів); у сфері використання природних ресурсів за своєю сутністю спеціальними дозволами є лісові та лісорубні квитки, гірничі відводи тощо; 2) ліцензія – документ державного зразка, який засвідчує право ліцензіата на провадження зазначеного в ньому виду діяльності протягом визначеного строку за умов виконання ліцензійних умов (ліцензії на провадження окремих видів діяльності видаються суб'єктам господарювання на підставі наявних у них спеціальних дозволів).

Дозвільно-ліцензійне провадження у сфері використання природних ресурсів визначає регламентовану адміністративно-процесуальним законодавством діяльність суб'єктів публічної адміністрації, в ході якої вирішується питання реалізації прав фізичних і юридичних осіб на виконання певних дій або зайняття певними видами діяльності шляхом надання їм визначених законодавством дозвільних документів (дозволів, ліцензій, квитків, сертифікатів тощо).

За видами документів, що видаються на використання природних ресурсів, дозвільно-ліцензійні провадження діляться на такі групи.

До першої групи належать провадження з видачі дозволів (у тому числі узгодження) на використання певного виду природного ресурсу. Наприклад, до цієї групи належить дозвіл на вирубку лісу, на використання земельної ділянки з метою її забудови або з метою зайняття сільськогосподарською діяльністю.

До другої групи належать провадження з видачі ліцензій як спеціального дозволу на здійснення визначеного виду діяльності, ліцензування яких передбачено законодавством, зокрема Законом України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності» від 1 червня 2000 р., Гірничим законом України, Законами України: «Про оцінку земель» (розвідка, експлуатація родовищ корисних копалин, проведення землепорядних та землеоцінюючих робіт), «Про полювання та мисливське господарство» (ліцензія на відстріл диких звірів) тощо. Тобто до цієї групи належить провадження з реалізації таких видів господарської діяльності, ліцензування яких прямо передбачено законодавством. На відміну від дозвільного провадження, право на отримання ліцензії, як правило, виникає в спеціальних суб'єктах правовідносин, що підтверджується або їх статутними документами, або їхнім спеціальним статусом, або проходженням відповідних оцінювань, або сукупністю цих обставин.

Третю групу дозвільно-ліцензійних проваджень у сфері використання природних ресурсів становлять провадження, щодо яких установлено спеціальний порядок їх використання. Зокрема, такими об'єктами є відходи гірничодобувних підприємств, діяльність яких пов'язується з утворенням техногенно-мінеральних утворень; крім того, такі ресурси, які використовуються на територіях об'єктів природо-заповідного фонду; природні ресурси континентального шельфу; природні ресурси зон над-

звичайних екологічних ситуацій, зон територій, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи тощо.

До складових елементів дозвільно-ліцензійних проваджень у сфері використання природних ресурсів належать такі: 1) суб'єкти дозвільно-ліцензійної системи; 2) об'єкти дозвільно-ліцензійної системи; 3) предмет таких правовідносин; 4) нормативно-правові норми, що регулюють такі правовідносини; 5) юридичний факт або складна сукупність юридичних фактів, що є підставою для порушення дозвільно-ліцензійного провадження; 6) реалізація дозвільно-ліцензійного провадження.

Стадіями дозвільно-ліцензійного провадження у сфері використання природних ресурсів є такі: 1) порушення дозвільно-ліцензійного провадження (зокрема, на підставі поданої заяви або електронного звернення тощо); 2) аналіз поданих суб'єктом документів з метою визначення права суб'єкта на отримання дозволів або ліцензій; 3) прийняття управлінського рішення; 4) оскарження прийнятого управлінського рішення (факультативна стадія); 5) виконання прийнятого рішення у випадку, якщо внаслідок оскарження воно залишилось без змін або скарга на прийняте управлінське рішення взагалі не подавалась.

Реалізація стадій дозвільно-ліцензійного провадження у сфері використання природних ресурсів має загальні ознаки, а також низку спеціальних ознак.

На стадії порушення дозвільно-ліцензійного провадження у сфері використання природних ресурсів подаються заява з відповідними додатками, серед яких, за загальним правилом, передбачено подання копій, засвідчених у встановленому порядку, копії засновницьких документів, а також документів, що засвідчують спроможність займатися відповідною діяльністю.

Порядок отримання спеціальних дозволів і ліцензій на використання природних ресурсів визначається, як правило, відповідними постановами Кабінету Міністрів України. Такими нормативно-правовими актами є Постанови Кабінету Міністрів України: «Про врегулювання питань щодо спеціального використання лісових ресурсів» від 23 травня 2007 р. № 761 [1], «Про затвердження Порядку видачі дозволів на спеціальне водокористування та внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 10 серпня 1992 р. № 459» від 13 березня 2002 р. № 321, «Про затвердження Методики визначення початкової ціни продажу на аукціоні спеціального дозволу на користування надрами» від 15 жовтня 2004 р. № 1374 [2], «Про затвердження переліків платних адміністративних послуг, які надаються Міністерством екології та природних ресурсів і Державною службою геології та надр» від 1 червня 2011 р. № 705 [3], «Про затвердження Порядку надання спеціальних дозволів на користування надрами» від 30 травня 2011 р. № 615 [4], «Про затвердження Порядку проведення аукціонів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами» від 30 травня 2011 р. № 594 [5] тощо.

Порядок отримання спеціальних дозволів на використання природних ресурсів може бути встановлено й наказами центральних органів виконавчої влади. Наприклад, використання об'єктів тваринного світу, порядок отримання відповідних дозвільних документів устанавлюються Наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України «Про затвердження Правил видачі дозволів на спеціальне використання диких тварин та інших об'єктів тваринного світу, віднесених до природних ресурсів загальнодержавного значення» від 26 травня 1999 р. № 115 [6] і Наказом Міністерства аграрної політики та продовольства України

«Про затвердження Порядку видачі посвідчення мисливця і контрольної картки обліку добутої дичини й порушень правил полювання» від 1 жовтня 2014 р. № 383 [7]. Наскільки обґрунтованою є така градація нормативно-правового регулювання порядку отримання спеціальних дозволів на використання природних ресурсів? Звичайно, уніфікація нормативного підходу до вирішення правового регулювання адміністративної процедури отримання спеціальних дозволів (ліцензій) на використання природних ресурсів є необхідною передусім для розмежування повноважень суб'єктів системи публічного управління, для усунення можливого дублювання повноважень тощо.

Серед спеціальних документів, подання яких вимагається для отримання дозволу на використання природних ресурсів, можуть бути такі: 1) відомість чергової лісосіки; польова перелікова відомість; переліково-оцінювальна відомість; карта технологічного процесу розробки лісосіки; план лісосіки; вони подаються для видачі лісорубного квитка [1]; 2) обґрунтування потреби у воді для отримання дозволу на спеціальне водокористування; нормативний розрахунок водоспоживання та водовідведення; схема розташування водозабору і свердловини; паспорти свердловин; результати хімічних і бактеріологічних аналізів підземних вод (на період погодження); результати замірів статичних і динамічних рівнів у свердловинах (на період погодження); технічні характеристики наявних водозабірних споруд підземних вод; оглядова карта (масштаб 1:200000); ситуаційний план із нанесеними водозабірними спорудами та їх географічними координатами (похибка – менш як 1 секунда) у масштабі, який дає змогу перевірити правильність визначення координат; гідрогеологічна карта; засвідчені копії документів, що підтверджують право власності або оренди земельних ділянок і водозабірних споруд; засвідчена копія попереднього дозволу на спеціальне водокористування (у разі наявності); копія форми щорічної звітності про використання підземних вод 7-го за попередній звітний рік; план заходів, що мають забезпечити охорону підземних вод від виснаження та забруднення; пропозиції спеціалізованих державних геологічних підприємств, установ, організацій, що належать до сфери управління Держгеонадр України, і дочірніх підприємств НАК «Надра України» щодо погодження або направлення пакета документів на доопрацювання [8] – для отримання дозволу на спеціальне водокористування; 3) висновок державної експертизи й оцінки запасів корисних копалин – для надання спеціального дозволу на користування надрами з метою видобування корисних копалин та акта про надання гірничого відводу [9] тощо.

Отже, перелік необхідних для отримання дозволу на використання природних ресурсів документів є надзвичайно розгалуженим, як правило, доцільність такого підходу є сумнівною, швидше свідчить про корумпованість системи дозвільно-ліцензійного провадження, ніж про її спрощення й обрання вектору її демократизації та руху до системи електронного урядування. Адже неподання повного переліку документів, необхідних для отримання спеціальних дозволів (ліцензій), є підставою для залишення заяви без розгляду або ж відмови в отриманні спеціальних дозволів на природокористування. І тому складний і заплутаний перелік документів, коли він постійно доповнюється чи змінюється не лише на рівні нормативно-правових актів Кабінету Міністрів України, а й окремими центральними органами виконавчої влади як суб'єктами публічного управління у сфері природокористування, неминуче призводить до подальшої бюрократизації процесу та його корумпованості вже на стадії порушення дозвільно-ліцензійного провадження.

Крім того, питання отримання спеціальних дозволів на використання природних ресурсів часто вимагає попереднього погодження. Тобто до стадії порушення дозвільно-ліцензійного провадження вимагається здійснити попереднє погодження необхідних для отримання дозволу документів із низкою суб'єктів, які не уповноважені безпосередньо на прийняття рішення у справі, однак без погодження яких узагалі неможливе порушення провадження.

Наприклад, вимагається для отримання спеціального дозволу на проведення робіт (крім будівельних) на землях водного фонду (в частині проведення робіт на землях водного фонду в межах прибережних захисних смуг уздовж морів, морських заток і лиманів, у внутрішніх морських водах, лиманах і територіальному морі) погодження з органами місцевого самоврядування; Держгеокадастром України – у разі проведення робіт на землях водного фонду в межах прибережних захисних смуг уздовж морів, морських заток і лиманів, у внутрішніх морських водах, лиманах і територіальному морі або його територіальними органами, у разі проведення робіт на інших землях водного фонду; Держрибагентством України – у разі проведення робіт на рибогосподарських водних об'єктах; територіальними органами Держлісагентства України – у разі проведення робіт у лісах на землях водного фонду; Мінінфраструктури України – у разі проведення робіт у межах судноплавних шляхів загального користування, судноплавних шлюзів і портових гідротехнічних споруд (п. 5 Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку видачі дозволів на проведення робіт на землях водного фонду» від 12 липня 2005 р. № 557) [10]. Однак при цьому законодавством прямо не визначено, на якій стадії має відбуватися таке погодження для вирішення питання про отримання спеціального дозволу та який учасник дозвільно-ліцензійного провадження має здійснити дії, спрямовані на отримання такого погодження. Тим більше не вирішено питання відповідальності суб'єкта публічного управління, можливості оскарження його відмови, чи належить така відмова до категорії прийняття управлінського рішення, в яких випадках бездіяльність суб'єкта публічного управління може розглядатися як зтягування вирішення справи по суті, найголовніше, не встановлено граничний строк розгляду питання про погодження відповідних поданих документів.

Між тим в інформаційній картці до адміністративної послуги на проведення робіт (крім будівельних) на землях водного фонду (в частині проведення робіт на землях водного фонду в межах прибережних захисних смуг уздовж морів, морських заток і лиманів, у внутрішніх морських водах, лиманах і територіальному морі) визначено, що для отримання спеціального дозволу необхідно подати заяву, до якої додаються: 1) засвідчені юридичною особою копії установчих документів (для юридичних осіб); 2) засвідчені фізичною особою-підприємцем копії паспорта й реєстраційного номера облікової картки платника податків – фізичної особи, крім осіб, які через свої релігійні переконання відмовились від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків, повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відповідну відмітку в паспорті (для фізичних осіб-підприємців); 3) проект на проведення робіт на землях водного фонду, що містить розділ про оцінку впливу на навколишнє природне середовище (крім проведення робіт, пов'язаних з експлуатаційним днопоглибленням на внутрішніх підхідних, судноплавних каналах і портових акваторіях, з метою підтримання заданих навігаційних габаритів), погоджений із Мінприроди, Держводагентством і Дер-

жгеонадрами [11]. При цьому технологічною карткою до цієї адміністративної послуги не визначено граничні строки розгляду заяви та документів до неї, необхідних для погодження з визначеними суб'єктами публічного управління.

Водночас в Угоді про Асоціацію з Європейським Союзом зазначено, що ліцензування має здійснюватися на основі критеріїв, які не дають можливості компетентним органам реалізувати свої повноваження з оцінювання на власний розсуд (ст. 104 Угоди про Асоціацію) [12]. При цьому під ліцензуванням розуміється «процес, за яким постачальник послуг або інвестор, в разі необхідності, вживає заходів для того, щоб отримати від компетентного органу рішення про дозвіл на надання послуг, у тому числі шляхом заснування підприємства, або про дозвіл на заснування економічної діяльності, іншої, ніж надання послуг, у тому числі рішення про внесення змін або продовження терміну дії такого дозволу» (ч. 4 ст. 103 Угоди про Асоціацію) [12]. Трактуючи компетентного органу виходить за межі розуміння органу державної виконавчої влади, може бути синонімічним із поняттям суб'єкта публічного управління (ч. 4 ст. 103 Угоди про Асоціацію).

Щодо ліцензування у сфері використання природних ресурсів в Угоді про Асоціацію з Європейським Союзом чітко зазначено, що такі процедури мають проходити стадію відбору потенційних претендентів на отримання відповідних дозволів, яка має забезпечити повну гарантію «неупередженості та прозорості, зокрема належне оприлюднення початку, проведення та завершення процедури» (ч. 5 ст. 104 Угоди про Асоціацію) [12]. Вимоги простоти і прозорості ліцензування також визначені Угодою про Асоціацію з Європейським Союзом як пріоритетні (ч. 2 ст. 105).

Однак адміністративні процедури у сфері природокористування залишаються складними. Наприклад, незважаючи на процес реформування процедури з отримання спеціальних дозволів на надрокористування, що триває, залишаються колізійні не вирішені моменти.

Наприклад, однією з проблем є п. 8 положення Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку надання спеціальних дозволів на користування надрами» від 30 травня 2011 р. № 615 у частині встановлення вимоги щодо позбавлення права надання дозволу особі без проведення аукціону, якщо вона не виконує програми робіт на ділянках надр, на користування якими їй уже надано дозвіл, або щодо якої виявлені порушення правил користування надрами на таких ділянках, що зафіксовані в актах перевірок, приписах або розпорядженнях відповідних органів у сфері надрокористування до моменту їх усунення (п. 8 Постанови) [13]. При цьому причиною непроведення програми робіт на ділянках надр може бути анулювання спецдозволу, що сталося внаслідок припинення діяльності юридичної особи – суб'єкта господарської діяльності – в тому числі у формі реорганізації діяльності (злиття, поділу, приєднання, виділу) (ч. 7 ст. 4-1 Закону України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності») [14].

З моменту підписання Угоди про Асоціацію з Європейським Союзом актуалізується не лише питання спрощення дозвільно-ліцензійних проваджень, а й питання дерегуляції здійснення адміністративних процедур у сфері природокористування. Для досягнення такого завдання публічного управління у сфері використання природних ресурсів прийнято низку нормативно-правових актів, таких як Постанова Кабінету Міністрів України «Деякі питання дерегуляції господарської діяльності» від 28 січня 2015 р. № 42 [15], для реалізації вимог якої скасовано

Наказ Міністерства екології і природних ресурсів України «Про затвердження Положення про порядок проведення моніторингу та наукового супроводження надрокористування» від 11 березня 2011 р. № 96 [16], отже, спрощено порядок використання ділянок надр шляхом скасування обов'язку здійснення спеціалізованими підприємствами моніторингу та наукового супроводження, яке здійснювалось на кожного об'єкті надрокористування відповідно до дозволу, угоди, програми робіт. Відповідно до цього Наказу, спеціалізоване наукове підприємство, яке мало функціонувати при кожному об'єкті надрокористування, займалося постійним аналізом результатів геологічних, геофізичних, гідрогеологічних, дослідних робіт, на основі проведеної роботи складалася пропозиція щодо обрання технологічних рішень про проведення гірничих робіт. Фактично встановлювався обов'язок робити наукове обґрунтування доцільності проведення тих чи інших гірничих робіт, але за рахунок суб'єкта господарювання.

Висновки. Отже, в системі адміністративних процедур регулювання охорони й використання природних ресурсів особливе місце посідають дозвільно-ліцензійні процедури, що передусім зумовлено їх роллю у виникненні права спеціального природокористування.

Література:

1. Про врегулювання питань щодо спеціального використання лісових ресурсів : Постанова Кабінету Міністрів України від 23 травня 2007 р. № 761 // Урядовий кур'єр. – 2007. – № 98.
2. Про затвердження Методики визначення початкової ціни продажу на аукціоні спеціального дозволу на користування надрами : Постанова Кабінету Міністрів України від 15 жовтня 2004 р. № 1374 // Офіційний вісник України. – 2004. – № 42. – Ст. 2772.
3. Про затвердження переліків платних адміністративних послуг, які надаються Міністерством екології та природних ресурсів і Державною службою геології та надр : Постанова Кабінету Міністрів України від 1 червня 2011 р. № 705 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 51. – Ст. 2037.
4. Про затвердження Порядку надання спеціальних дозволів на користування надрами : Постанова Кабінету Міністрів України від 30 травня 2011 р. № 615 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 45. – С. 49. – Ст. 1832.
5. Про затвердження Порядку проведення аукціонів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами : Постанова Кабінету Міністрів України від 30 травня 2011 р. № 594 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/594-2011-%D0%B>.
6. Про затвердження Правил видачі дозволів на спеціальне використання диких тварин та інших об'єктів тваринного світу, віднесених до природних ресурсів загальнодержавного значення : Наказ Міністерства охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України від 26 травня 1999 р. № 115 // Офіційний вісник України. – 1999. – № 37. – С. 110.
7. Про затвердження Порядку видачі посвідчення мисливця і контрольної картки обліку добутої дичини й порушень правил полювання : Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України від 1 жовтня 2014 р. № 383 // Офіційний вісник України. – 2014. – № 88. – Ст. 2543.
8. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо погодження отримання дозволу на спеціальне водокористування, створення на річках та у їх басейнах штучних водойм та водопідпірних споруд, що впливають на природний стан підземних вод, проектів робіт на землях водного фонду та встановлення меж зон санітарної охорони водних об'єктів : Наказ Державної служби геології та надр України від 22 лютого 2013 р. № 98 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/rada/show/v0098771-13>.
9. Про затвердження Положення про порядок проведення державної експертизи та оцінки запасів корисних копалин : Постанова Кабінету Міні-

- стрів України від 22 грудня 1994 р. № 865 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/865-94-p>.
10. Про затвердження Порядку видачі дозволів на проведення робіт на землях водного фонду : Постанова Кабінету Міністрів України від 12 липня 2005 р. № 557 // Офіційний вісник України. – 2005. – № 28. – Ст. 1631.
  11. Інформаційна картка адміністративної послуги «Видача дозволу на проведення робіт (крім будівельних) на землях водного фонду (в частині проведення робіт на землях водного фонду у межах прибережних захисних смуг уздовж морів, морських заток і лиманів, у внутрішніх морських водах, лиманах і територіальному морі)» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.menr.gov.ua/single-window/4397>.
  12. Угода про Асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони // Офіційний вісник України. – 2014. – № 75. – Ст. 2125.
  13. Про затвердження Порядку надання спеціальних дозволів на користування надрами : Постанова Кабінету Міністрів України від 30 травня 2011 р. № 615 // Урядовий кур'єр. – 2011. – № 130.
  14. Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності : Закон України від 6 вересня 2005 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 48. – Ст. 483.
  15. Деякі питання дерегуляції господарської діяльності : Постанова Кабінету Міністрів України від 28 січня 2015 р. № 42 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 12. – Ст. 316.
  16. Про затвердження Положення про порядок проведення моніторингу та наукового супроводження надрокористування : Наказ Міністерства екології і природних ресурсів України від 11 березня 2011 р. № 96 (утратив чинність) // Офіційний вісник України. – 2013. – № 25. – Ст. 856.

Легеза Ю. А. Разрешительно-лицензионное производство в сфере использования природных ресурсов

Аннотация. В статье определяются сущность, элементы и стадии разрешительно-лицензионного производства в сфере использования природных ресурсов. Обоснована целесообразность активизации реформирования разрешительно-лицензионного производства в сфере использования природных ресурсов. Сделан вывод, что административно-правовой механизм публичного управления в целом и в конкретных сферах в частности должен быть основан на организационно-правовых координационных методах, которые определяют цели деятельности субъекта публичного управления, его структуру, а также устанавливают права, полномочия и обеспечивают реализацию мероприятий ответственности субъектов управления и тому подобное. Делается попытка определения понятия «разрешительно-лицензионное производство в сфере использования природных ресурсов» как регламентированной административно-процессуальным законодательством деятельности субъектов публичной администрации, в ходе которой решается вопрос реализации прав физических и юридических лиц на выполнение определенных действий или занятие определенными видами деятельности путем предоставления им определенных законодательством разрешительных документов (разрешений, лицензий, билетов, сертификатов и т. д.).

Ключевые слова: административно-правовой механизм, административная процедура, использование природных ресурсов, разрешительно-лицензионное производство, общественное управление.

Legeza Yu. Permission and licensing activities in the field of the use of natural resources

Summary. The article defines the essence, elements and stages of idle-licensed production in the sphere of the use of natural resources. The expediency of activating the reforming of licensing and licensing production in the sphere of natural resources use is justified. The conclusion is drawn that the administrative and legal mechanism of public administration in general and in specific areas in particular should be based on organizational and legal coordination methods, define the objectives of the public administration's activities, its structure, and establish rights, powers and ensure the implementation of

responsibility measures of subjects Management and the like. An attempt is made to define the concept of “idle-licensed production in the sphere of the use of natural resources” as regulated by the administrative procedural law, the activity of subjects of public administration, during which the issue of exercising the rights of individuals and legal entities to perform certain activities or engage in certain activities by providing them certain The legislation of permits (permits, licenses, tickets, certificates, etc.).

Key words: administrative and legal mechanism, administrative procedure, use of natural resources, production of permission and licensing, public administration.